

Habaj B., Żebracki A., Jonderko P., Hutnikiewicz I. — **Selected physico-chemical characteristics of iodophor preparations of the Pollena and Ciba-Geigy.**

There were determined some physico-chemical properties of iodophor preparations, produced in Poland and specified as Pollena Jod, Pollena Jod M, Pollena Jod K, Pollena Jod Z. They were compared with similar preparations of Ciba-Geigy Company of Switzerland which are known under trade names: Iosan, Iosan CCT, Iosan SL and Iosan CP, respectively. The physico-chemical evaluation of the Pollena and Iosan iodophor preparations showed: a) similar pH reactions of 1% water solutions having analogous appropriation. More significant deviations were found in

the Pollena Jod M (pH 6,03) and in the corresponding Swiss preparation Iosan CCT (pH 3,15), b) very good properties of lowering surface tension in Pollena preparations which appeared to surpass the Swiss preparations in this respect, c) slight corrosive properties of all preparations studied towards aluminum, except for the Polish Pollena Jod K preparation, the corrosive of which should be reduced to one third, as compared to the standard, d) comparable active iodine contents in most of both Polish and Swiss preparations, except for the iodophors Pollena Jod Z and Iosan CP, the former containing 75% iodine and the later 59% active chlorine, as compared to the amounts which are quoted in the prospectuses.

MONIKA PIASECKA-SERAFIN

Profilaktyka zakażeń nasienia zwierzęcego.

II. Osłona chroniąca napletek buhaja przed zakażeniem w czasie wspięcia przy pobieraniu nasienia

Z Instytutu Zootechniki w Krakowie

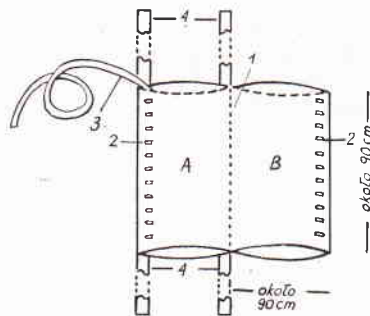
Podczas pobierania nasienia do sztucznej pochwy, istnieją warunki sprzyjające dla zanieczyszczeń nasienia drobnoustrojami zebranymi przez napletek dawcy ze skóry zwierzęcia prowokatora lub z powierzchni fantomu. Dla zapobiegania takim zanieczyszczeniom niektóre Państwowe Zakłady Unasienniania Zwierząt stosują fartuszki ochronne (4). Obserwacje własne poczynione w różnych PZUZ nad sposobem pobierania nasienia oraz zakładania fartuszka ochronnego nasunęły wątpliwości co do celowości stosowania fartuszków w obecnej formie i przy obecnie praktykowanym sposobie zakładania ich na buhaja.

Istnieje jednak konieczność zabezpieczenia napletka buhaja dawcy przed kontaktem ze skórą zwierzęcia prowokatora a również wydaje się konieczne przy stosowaniu fantomu (1, 2, 3, 5). Niezależnie od zanieczyszczeń nasienia poprzez skórę zwierzęcia prowokatora, może bowiem nastąpić przeniesienie się zarazy w stadzie dawców nasienia o ile znajdzie się wśród nich dawca z nierozpoznaną jeszcze infekcją narządów rozrodczych. Jaśkowski i Majewski (2) podają możliwość przeniesienia rzęsiatki poprzez skórę grzbietu buhaja prowokatora do narządów płciowych zdrowych dawców nasienia. W wyniku obserwacji nad techniką wspięcia przy rutynowej produkcji nasienia w PZUZ przeprowadzono badania nad zanieczyszczeniem bakteryjnym napletka i nasienia buhajów w czasie fałszywych skoków (3). Okazało się, że 96% posiewów z napletka oraz 87% posiewów nasienia buhajów po kontakcie napletka ze skórą prowokatora, zawierało drobnoustroje przeniesione ze skóry zwierzęcia prowokatora.

Podjęto więc próbę opracowania takiego modelu osłony, która chroniłaby skutecznie napletek buhaja dawcy i której powierzchnie mające się kontaktować z napletkiem, nie uległyby zanieczyszczeniu, niezależnie od sposobu zakładania osłony na zwierzę.

Model osłony dla buhajów

Dla ochrony napletka buhaja przed zanieczyszczeniem drobnoustrojami znajdującymi się na okrywie skórno-włosowej buhaja prowokatora lub na powierzchni fantomu oraz tymi drobnoustrojami, które opadają z podbrzusza buhaja — dawcy nasienia, a również dla ochrony przed zanieczyszczeniem przez dotknięcie prącia racicą przedniej kończyny, co zdarza się przy schodzeniu buhaja z prowokatora, opracowano model osłony, której powierzchnie przewidziane do zetknięcia się z prąciem są zabezpieczone przed zakażeniem w czasie przechowywania i nakładania osłony.

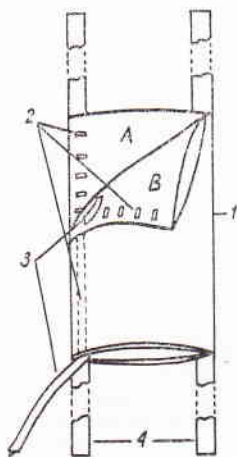

Ryc. 1. Osłona dla buhajów

Objaśnienia: 1. miejsce zszycia podwójnie złożonych obu części osłony, 2. otwory do sznurowania krytego umieszczone na wewnętrznej warstwie osłony, 3. taśma sznurowująca obie części osłony do wyciągnięcia bezpośrednio przed skokiem buhaja, 4. taśmy do umocowania zesznurowanej osłony na zwierzęciu.

Osłona składa się z dwóch prostokątnych części (ryc. 1 — A, B, ryc. 2 — A, B, ryc. 5) uszytych z podwójnie założonego materiału, której wymiary mogą

być modyfikowane zależnie od wielkości zwierzęcia. Obie części są zszyte wzdłuż dłuższego boku prostokąta od strony dogłowej (ryc. 1 — 1, ryc. 2 — 1, ryc. 5). Od strony doogonowej obie części są zesznurowane przy pomocy sznurowania krytego umieszczonego na wewnętrznych warstwach obu części osłony i (ryc. 1 — 2, ryc. 2 — 2) zastosowanego w tym celu, ażeby taśma zesznurująca (ryc. 1 — 3, ryc. 2 — 3,

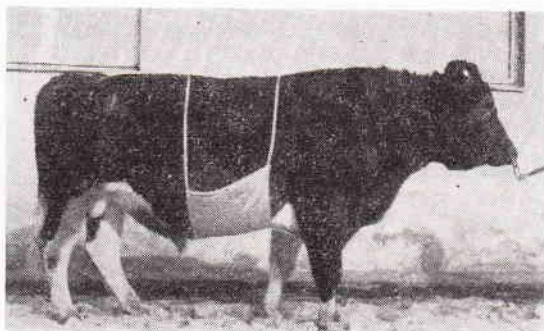

Ryc. 2. Sznurowanie osłony

Objaśnienia: 1 — 4 jak na ryc. 1.

ryc. 4 i 5) nie uległa zanieczyszczeniu od zwierzęcia i nie wносиła zarazków w czasie jej wyciągania z osłony. Z 4-ch rogów osłony odprowadzone są taśmy dla umocowania jej na zwierzęciu (ryc. 1 — 4, ryc. 2 — 4, ryc. 3).

Postępowanie: osłonę nakłada się na przednią część podbrzusza buhaja brzegiem zesznurowanym doogonowo (ryc. 3). Do powłok zwierzęcia przylega strona

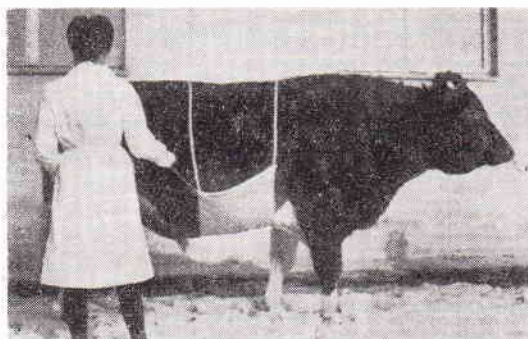

Ryc. 3. Osłona zesznurowana, jej wewnętrzne warstwy nie uległy zanieczyszczeniu

Fot. M. Pazdan

osłony od której odprowadzono taśmy. Teraz buhaj może czekać w kolejce do skoku i nie nastąpi w tym czasie zanieczyszczenie powierzchni osłony przewidzianych do kontaktu z prąciem, gdyż znajdują się one wewnątrz osłony (ryc. 3). Bezpośrednio przed wspięciem buhaja szybkim ruchem wyciągamy taśmę (ryc. 4) co powoduje opadnięcie ruchomej części osłony równoległe do kończyn przednich (ryc. 5). Przy kontakcie napletka z osłoną, będzie on dotykał jałowych, świeżo odkrytych powierzchni osłony. Część osłony przylegająca do powłok buhaja chroni napletek przed zanieczyszczeniami mogącymi opadać ze skóry dawcy w czasie ruchów zwierzęcia (ryc. 5). Osłonę należy używać dla jednego zwierzęcia do jednorazowego pobierania nasienia, następnie wyprać, zesznurować i wyjaławiać najlepiej w autoklawie po

zapakowaniu w papier. W braku autoklawu osłonę wypraną należy prasować przez kilka minut w każdym miejscu, bardzo gorącym żelazkiem szczególnie intensywnie od strony powierzchni, które po zesznurowaniu przylegają do siebie, następnie złożyć, zesznurować i zapakować w czysty papier, który otwierać można dopiero bezpośrednio przed zakładaniem osłony.

Ryc. 4. Wyciąganie taśmy zesznurującej obie części osłony

Fot. M. Pazdan

U w a g i

1. Materiał z którego ma być szyta osłona powinien się cechować gęstym utkaniem co w znacznym stopniu zmniejszy możliwość przenikania cząstek kurzu do wewnątrz osłony w czasie np. przeciągania jej przez grzbiet zwierzęcia.

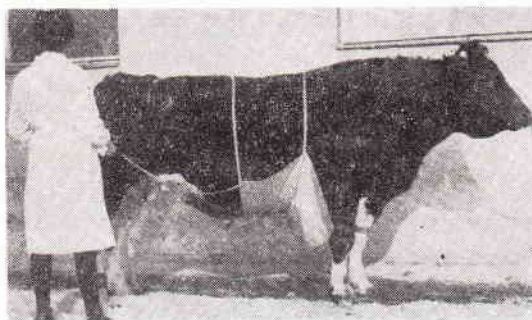
2. Osłonę można zakładać tylko wtedy, gdy jest zesznurowana co zapewnia czystość jej wewnętrznych warstw.

3. Osłona rozsznurowana (po użyciu) nie nadaje się do zakładania, zanim nie zostanie poddana zabiegowi dezynfekcji wg wyżej wymienionych sposobów.

4. Wymiar osłony może być modyfikowany w zależności od wzrostu dawców nasienia i buhaja prowokatora tak, ażeby prącie buhaja wspinającego się, było całkowicie izolowane od skóry zwierzęcia prowokatora lub powierzchni fantomu. Wskazane byłoby przygotowanie osłon przynajmniej o dwóch różnych wymiarach dla danego stada.

Omówienie wyników

W czasie skoku na buhaja-prowokatora lub fantom, buhaj-dawca nanosi przednimi kończynami i strąca z okrywy piersi i z podbrzusza cząsteczki kurzu oraz drobnoustroje, które osiadają na okrywie prowokatora powiększając i tak już znajdującą się tam florę bakteryjną

Ryc. 5. Po wyciągnięciu taśmy ruchoma część osłony opadła odkrywając wyjałowione powierzchnie

Fot. M. Pazdan

i inną. (3). Wspinający się buhaj pozostawia na grzbiecie prowokatora również własną florę bakteryjną z napletka i w przypadku drobno-ustrojów chorobotwórczych może w ten sposób zakazić następnych dawców nasienia (2, 3). Jednorazowe więc umycie i wydezynfekowanie okrywy prowokatora lub powierzchni fantomu przed akcją pobierania nie stanowi zabezpieczenia profilaktycznego. Powtarzanie zabiegu dezynfekcji skóry i sierści prowokatora przed każdym następnym buhajem jest pracochłonne, opóźniałoby przebieg akcji pobierania nasienia i wg naszych spostrzeżeń nie zawsze jest skuteczne. Zauważono, że w praktyce terenowej fartuszki bywają zakładane przez zarzucenie na grzbiet buhaja i następnie zciągane po skórze pod brzuch zwierzęcia, co musi prowadzić do zanieczyszczenia ich powierzchni (4). Podobnie dzieje się kiedy podwiązywany fartuszek opadnie na podłogę.

Przedstawiony model osłony sprawia, że dzięki możliwości zabezpieczenia przed zakażeniem jej powierzchni przewidzianych do ewentualnego bezpośredniego kontaktu z prąciem, a) osłona może być wyjałowiona wcześniej i nie zostanie zakażona przez ręce obsługi, b) sposób zakładania osłony na buhaja nie naraża jej na zakażenie nawet przy narzucaniu na grzbiet i ściąganiu pod brzuch zwierzęcia, c) osłona chroni napletek od zanieczyszczeń mogących opadać ze skóry dawcy, d) konieczność sznurowania osłony przed jej wyjałowieniem zapobiega również ponownemu małozemieniu jej po użyciu, na innego buhaja.

Wnioski

1. Przedstawiony model osłony zapewnia skuteczną ochronę napletka dawcy nasienia, dzięki cechom umożliwiającym zachowanie jej

jałowości w czasie przechowywania i nakładania osłony na zwierzę.

2. Wydaje się wskazane wprowadzenie do praktyki inseminacyjnej proponowanego modelu osłony.

Piśmiennictwo

1. Blom E.: Zootechnika e Veterinaria, 10, 427, 1955.
2. Jaśkowski L., Majewski T.: Sztuczne unasiennianie krów. PWRiL, 1958.
3. Piasecka-Serafin M.: Medycyna Wet. 24, 361, 1973.
4. Piasecka-Serafin M.: Profilaktyka zakażeń nasienia zwierzęcego. III. Niektóre metody ochrony przed zakażeniem napletka i nasienia buhajów. Medycyna Wet. (w druku).
5. Sokolovskaja J. J., Kerszulis A., Cochno V. F., Semankova N. V., Koretka V. N.: Zivotnovodstvo 12, 62, 1961.

Adres autora: dr Monika Piasecka-Serafin, ul. Brodowicza 13 a m. 1, 31-518 Kraków.

UWAGA: Zainteresowani mogą otrzymać egzemplarz uszytej osłony jako wzór do wykorzystania.

Пясецка-Сэрафин М. — Профилактика инфекций семени животных. II. Прибор защищающий препуциальный мешок быка от инфекции во время садки для получения семени.

Прибор составляют две прямоугольные части сшитые из двух слоев материала. Обе части сшиты вдоль длинного края прямоугольника от его каудальной стороны. От оральной стороны обе части связаны крытой бечевкой. Метод позволяет хранить внутренние слои прибора, которые будут в контакте с препуцием, от загрязнения во время хранения прибора и накладывания его на животных. Описанные и прочие свойства прибора эффективно обеспечивают препуций производителя от заражения во время получения семени и от переноса микробов в семя.

Piasecka-Serafin M. — Prophylaxy against semen infection. II. The screen of the bull prepuce against infection in the course of semen collection.

The screen is composed of two rectangular parts sewn of double folden material. The both parts are sewn along with the longer side of the rectangular of the caudal side. Of the frontal side the both parts are laced by means of hidden lacing. That lacing protects the inner layers of the screen against infection when it is stored and put onto animal. These and some others properties of the screen protect effectively the prepuce of donor against infection during the semen collection, and against transmission of germs into the semen.

JERZY ZAHACZEWSKI, ALOJZY RAMISZ, J. MICHAŁ SADOWSKI, EDWARD WIERZCHOS

Enzootia chlamydiazy w stadzie owiec na terenie woj. krakowskiego

Z Zakładu Higieny Weterynaryjnej w Krakowie
Z Zakładu Mikrobiologii Instytutu Weterynarii w Puławach

Z Zakładu Fizjologii Rozrodu i Unasienniania Zwierząt
Instytutu Zootechniki w Krakowie

Coraz częściej odnotowuje się u zwierząt gospodarskich, a zwłaszcza u bydła i drobiu, zachorowania wywołane przez drobnoustroje z rodzaju *Chlamydia* (*Miyagawanella*) (2, 3, 8, 10, 11, 17, 18). Drobnoustroje te są patogenne również dla owiec, przy czym głównym objawem jest wystąpienie przypadków późnych ronień. Przypadki enzootycznego ronienia u owiec zostały po raz pierwszy opisane przez Stamp'a

i wsp. (20) w 1950 r. na terenie Szkocji. Dalsze badania przeprowadzone na przełomie lat sześćdziesiątych zwróciły uwagę na szerokie rozprzestrzenienie drobnoustrojów z rodzaju *Chlamydia* w Europie (5, 6, 10, 20) oraz w USA (16).

W Polsce pierwszy przypadek chlamydiazy owiec, określonej jako „ronienie wirusowe” został opisany przez Uziębłą (23) w 1964 r. w